

Kommunbudget 2020-2022

Innehåll

Kommunens organisation	6
Kommunens förutsättningar	7
Befolkningsutveckling.....	7
Samhällsekonomi & skatteintäkter	8
Kostnaderna förväntas ökar snabbare än intäkterna.....	8
Integration av nyanlända – en fortsatt utmaning	9
En arbetsmarknad i förändring.....	9
Finansieringsprincipen och riktade statsbidrag.....	9
Digitalisering – ett sätt att möta utmaningarna.....	10
Kommunens ekonomiska resultat.....	10
Pensioner.....	11
Investeringar.....	12
Konjunkturanpassning.....	12
Investeringsbudget och ramfördelning	13
Driftbudget och nämndernas budgetramar	14
Ramar per nämnd (mnr).....	16
Kommunens ekonomistyrning och ekonomiska processer.....	17
Generell princip	17
Budgetprocess och resursfördelning.....	17
Investeringar.....	18
Taxor och avgifter.....	18
Avgiftsfinansierad verksamhet.....	18
Rättvisande ekonomisk bild	18
Redovisningsrutiner.....	18
Internkontroll	19
Delegationsordning	19
Attestreglemente	19
God ekonomisk hushållning	19
Ekonomiska utvecklingsmål.....	21
Balanskrav och resultatutjämningsreserv	21
Kommunen som arbetsplats	22
<i>Nya sätt att arbeta</i>	23
Så styrs kommunen	23

Kommunövergripande mål.....	24
Strategi 2025	25
Finansiella rapporter	25
Resultaträkning (mnkr).....	25
Balansräkning (mnkr)	26
Nämndernas uppdrag och ekonomisk ram 2020	27

Vi fortsätter med uppräknings enligt Partillemodellen. Årlig uppräknings med två procent och målgruppsförändring är och har varit en garant för den tillsynsstyrning som varit framgångsrik i Partille. Vi ser i andra kommuner en lägre uppräknings, i vissa fall ingen alls, och till det uppdrag på detaljnivå. Vi vill fortsätta med vår framgångsrika tillsynsstyrning, och även ge ett par uppdrag.

De tidigare satsningar som gjorts ligger kvar i ramen, detta gäller exempelvis de satsningar som gjordes i budget 2019: 2 mnkr till Vård och omsorgsnämnden bl.a. för arbetet med minskad ensamhet bland äldre, 2 mnkr till Utbildningsnämnden med syftet att öka insatserna kring rörelse och fysisk aktivitet, och 1 mnkr för att dubblera friskvårdsbidraget.

Vi överför 1 mnkr från hyresreserven till Kommunkontoret för den inköpta roboten. Detta innebär att Kommunkontoret står för de kostnader som är förknippade med införandet av nya processer via roboten. Detta blir med andra ord en förbättring för förvaltningarna och en kostnad de inte belastas med.

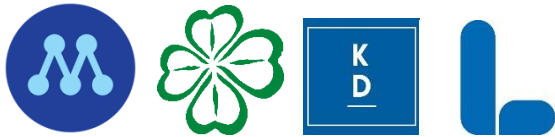
Alla nämnder och förvaltningar ges i uppdrag att titta på fler processer som kan läggas in i roboten, detta för att avlasta och effektivisera de administrativa uppgifterna så att fokus kan läggas på kärnuppdraget det vill säga att skapa värde för våra medborgare.

Alla nämnder och förvaltningar ges i uppdrag att arbeta med administrativ förenkling och minskande av arbetstid som läggs på interna möten till förmån för verksamhet och invånare. Detta ska följas upp på nämndnivå.

Ett gott näringslivsklimat är ett av Kommunfullmäktiges övergripande mål, och för att vi ska fortsätta ligga i topp behöver näringslivsansvariges funktion förstärkas vilket ska göras genom omfördelning av personal. Till detta ska även ett tag tas kring turismnäringen och dess utveckling.

Vi behöver vässa våra lokala miljömål och öka takten i genomförandet för att uppnå ett mer hållbart samhälle. Arbetet som nu görs med Hållbarhetsrapporten spelar stor roll men även den ranking av kommunerna som Miljöbarometern gör. Vi vill att Partille kommun i ett första skede ska ligga topp 15 av Västra Götalands 49 kommuner. Agenda 2030 finns med som delar i både Hållbarhetsrapporten och Miljöbarometern, och det är glädjande att läsa att Partille i den sammanvägda ranking som tidningen Dagens samhälle gjort ligger på plats 2 av Sveriges storstadskommuner.

Att få nyanlända integrerade och i arbete är en av Sveriges stora utmaningar, lika så i Partille. Integrationsstrategin som är på väg fram ska implementeras och nämnder och näringslivsansvarig ska rapportera till KS vad de gör för att förverkliga strategin, där fokus är att få nyanlända i arbete.

Med tanke på det osäkra läge vi står inför gällande konjunkturen så ökar vi 2020 upp strukturreserven till 15 mnkr. Vi vill fortsätta ta långsiktigt ekonomiskt ansvar och därför är det av stor vikt att alla förvaltningar och nämnder fortsatt arbetar med kostnadseffektivitet och har en budget i balans.

Med detta ser vi att vi kan fortsätta leverera bra verksamhet till våra invånare, ge mesta möjliga nytta av varje skattekrone och har en förmåga att möta dagens och morgondagens utmaningar.

Marith Hesse (M)

Anna Strand (C)

Anders Midby (Kd)

Kaj Nämvik (L)

Kommunens organisation

Den största delen av Partille kommuns verksamhet bedrivs via de kommunala nämnderna och förvaltningarna. En mindre del av kommunens verksamhet bedrivs av kommunala bolag.

Partillebo AB är ett allmännyttigt fastighetsbolag som till hundra procent ägs av Partille kommun. I bolagskoncernen ingår ägande och förvaltning av bostäder samt kommunala och kommersiella fastigheter. Partillebo AB äger och förvaltar en väsentlig del av kommunens verksamhetslokaler. Partille Energi AB ägs till 100 procent av Partillebo AB. Bolaget sköter produktion och distribution av fjärrvärme och gas i Partille kommun. Elnätet ägs av Partille Energi Nät AB som ägs av Partille energi AB.

Kommunens förutsättningar

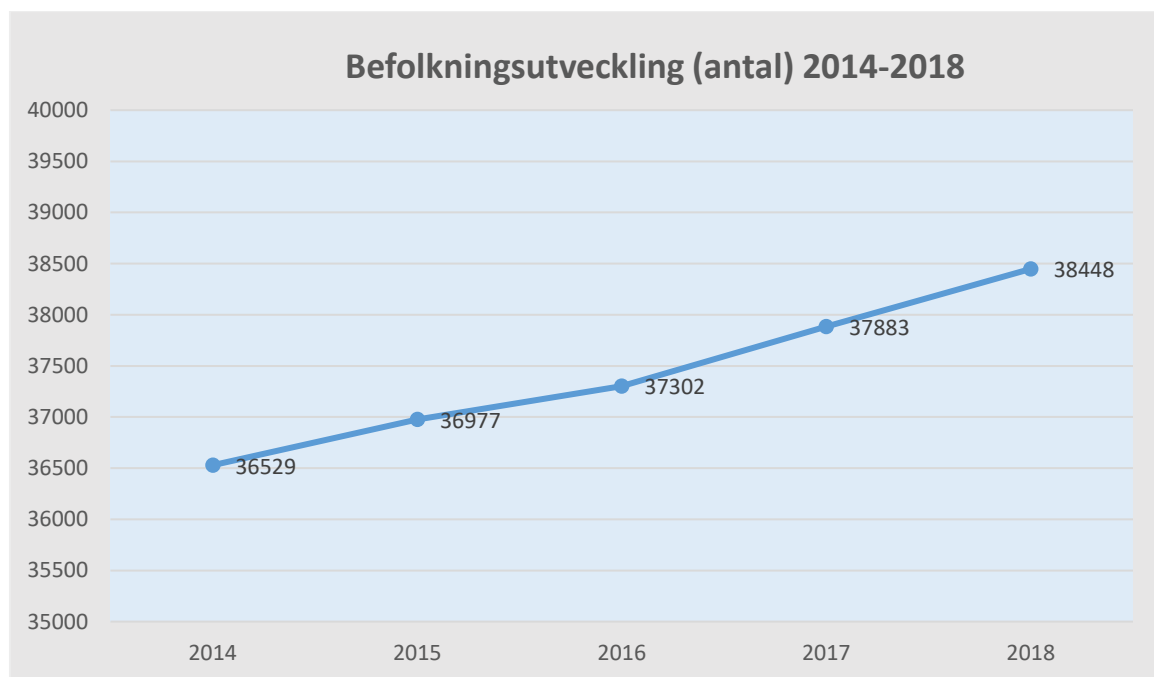
Under 2019 förväntas svensk ekonomi vända nedåt efter en lång period av högkonjunktur. Under planperioden förväntas Sverige träda in i vad som kallas normalkonjunktur. Flera utmaningar förväntas framträda allt tydligare under perioden vilket ställer krav på nya smarta sätt att arbeta.

Befolkningsutveckling

I Sverige ökar andelen yngre och äldre snabbare än personerna i åldrarna 20-64 år. Det innebär att färre arbetande invånare behöver försörja fler framöver. Partille kommun har dock en något mer gynnsam utveckling än riket. Befolkningen i Partille kommun förväntas öka med i genomsnitt 1,3 % per år under planeringsperioden 2020-2022 (2,7 % under hela perioden). Den ålderskategorin som ökar mest under perioden är 0-19 år (3,5 %). Befolkningen i förvärvsaktiva åldrar (20-64 år) beräknas öka med 2,2 % medan ålderskategorin 65 år och äldre ökar med 3,2 %. Under början av 2022 beräknas kommunen nå 40 000 invånare.

Ålder (antal)	2018	2019	2020	2021	2022
0	404	449	460	464	471
1-5	2 546	2 527	2 561	2 575	2 595
6-9	2 365	2 396	2 340	2 329	2 302
10-15	3 035	3 152	3 288	3 399	3 496
16-19	1 859	1 886	1 935	1 939	1 981
20-64	21 723	22 084	22 311	22 360	22 554
65-74	3 502	3 491	3 449	3 468	3 502
75-79	1 182	1 259	1 380	1 452	1 467
80-84	890	910	902	885	937
86-w	937	942	951	983	1 002
Summa	38 443	39 096	39 577	39 854	40 307

*Befolkningsprognos

Samhällsekonomi & skatteintäkter

Arbetsmarknaden bedöms vara fortsatt stark, trots det förväntas tillväxten inte öka i den takt som den gjort de senaste åren. Hög internationell tillväxt och hög export på grund av svag krona tillsammans med ett kraftigt bostadsbyggande har varit orsakerna bakom den starka svenska ekonomin. Den globala tillväxten har börjat växla ned och byggande går in i en långsammare fas. Det svenska konjunkturläget bedöms dock vara fortsatt starkt trots avmattning, avståndet till en lågkonjunktur är fortsatt långt. Snarare är vi under perioden 2020-2022 i normalkonjunktur för att eventuellt därefter träda in i lågkonjunktur.

Antalet arbetade timmar förväntas utvecklas svagt kommande år, vilket är den viktigaste faktorn för kommunens skatteintäkter. När sysselsättningen och skatteunderlaget dämpas under 2020-2022 ökar inte kommunens skatteintäkter i lika stor utsträckning som tidigare år. En svagare utveckling av skatteintäkter i samband med en växande befolkning i framför allt de yngre och äldre åldrarna medför en stor ekonomisk utmaning för kommunen. Som kommun behöver Partille arbeta med att se över möjligheten att använda ny teknik i sin verksamhet för att möta ekonomiska samt personella utmaningar. Kommunen behöver även vara förberedd på en ökad kostnad som kan uppstå till följd av klimatförändringar. Risken är stor att extremväder blir vanligare så som till exempel skogsbränder, översvämningar och vattenbrist. Investeringsbehovet ses öka i framtiden för att förstärka infrastrukturen, dels för att öka flexibiliteten på bostad- och arbetsmarknaden men också för anpassningar sig till ett klimatsmart samhälle.

Skattesats	Kommunen	Regionen	Totalt Partille
2020	19,96 kr	11,48 kr	31,44 kr

Den kommunala skattesatsen för Partille kommun år 2020 är 19,96 kronor.

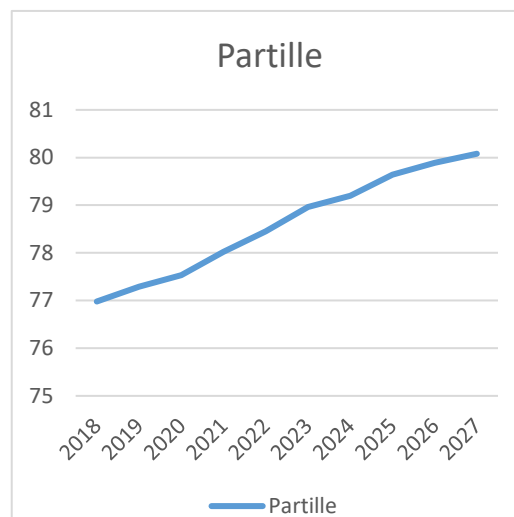
Kostnaderna förväntas öka snabbare än intäkterna

Samtidigt som utvecklingen av skatteunderlaget dämpas förväntas kommunernas kostnader fortsätta öka. Behovet och kraven på välfärd är lika högt som tidigare och den prognostiserade befolkningsökningen talar för att så kommer fortsätta.

	Resultat 2018	Budget 2019	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022
Skatteintäktsutveckling kronor	1 863	2 137,8	2 221,5	2 288,3	2 357,2
Skatteintäktsutveckling procent	4,8	3,9	3,9	3,0	3,0
Nettokostnadsutveckling procent	4,2	4,1	3,2	3,2	3,2

Det demografiska trycket förväntas vara fortsatt högt, om kommunens kostnader ökar i takt med demografin kommer kommunen behöva genomföra flera åtgärder som t.ex. nya arbetssätt. I Partille är den demografiska strukturen relativt gynnsam i jämförelse med många andra kommuner.

Den demografiska försörjningskvoten visar hur många personer en person i arbetsför ålder behöver försörja. Kommande år förutspås det demografiska trycket vara fortsatt högt. Tidigare är det främst gruppen unga som ökat, nu är det främst gruppen äldre som ökar.

Den demografiska försörjningskvoten beräknas som summan av antal personer 0–19 år och antal personer 65 år och äldre dividerat med antal personer 20–64 år, multiplicerat med 100.

Integration av nyanlända – en fortsatt utmaning

Kommunens kostnader för ekonomiskt bistånd

förväntas öka under budgetperioden. Främst till följd av svårigheter att ta sig in på arbetsmarknaden. Det tar lång tid för invandrare att ta sig in på den svenska arbetsmarknaden, enligt rapporter har tiden dock kortats den senaste perioden. Stor vikt läggs på att nyanlända snabbare kan börja arbeta i Sverige. Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) bedömer att det behövs effektivare processer och mer samverkan mellan kommun, län och stat för att fler nyanlända ska komma i arbete fortare. Men också bostadsfrågan är en utmaning, de flesta av Göteborgsregionens medlemskommuner uppskattar att det behöver finnas fler hyresrätter och bostadsrätter de närmaste åren. Antalet nyanlända som kommer till kommunen minskar, men den stora population som finns här måste kommunen fortsatt arbeta för ska integreras i samhället.

En arbetsmarknad i förändring

Den svenska arbetsmarknaden förväntas för kommande period vara fortsatt starkt men arbetsmarknadens avstånd mellan högutbildad och lågutbildad arbetskraft fortsätter att växa. Utbudet på lågutbildad arbetskraft är hög medan efterfrågan är låg. Efterfrågan på högutbildade visar brist på specifika kompetenser vilket hämmar utvecklingen. År 2024 förväntas underskottet på utbildad arbetskraft inom de mest efterfrågade grupperna vara 100 000 personer. Mer än hälften kommer behövas inom hälso- och sjukvården samt för olika pedagogiska yrken.

Förändringstakten på arbetsmarknaden är hög och ställer krav på arbetskraftens omställningsförmåga. Nya arbetstillfällen och förändringar i befintliga arbetsuppgifter kommer att medföra förändrade kompetenskrav. En arbetsmarknad som snabbare kan ställa om med hjälp av t.ex. snabbutbildningar föreslås vara en av lösningarna. En annan trend som syns är att arbetsgivare allt oftare sänker kraven på utbildning och erfarenhet. I stället rekryteras kompletterande yrkesgrupper.

Finansieringsprincipen och riktade statsbidrag

Sveriges kommuner och landsting (SKL) menar att de ekonomiska effektiviseringar kommuner står för framöver motverkas av de förutsättningar staten ger kommunerna avseende riktade statsbidrag. T.ex. ställs krav om att kommunernas kostnader inte får minska för att ta del av statliga bidrag, vilket begränsar nämndernas handlingsutrymme att omfördela och ställa om i verksamheterna.

SKL ser att regeringen gör en allt strängare och enligt dem, felaktig tolkning av vad finansieringsprincipen innebär. Detta tillsammans med det ökade mängd riktade statsbidrag, är två stora utmaningar för kommunen.

Digitalisering – ett sätt att möta utmaningarna

Ett sätt för kommunen att möta efterfrågan på välfärdstjänster, med de kommunala förutsättningarna om sviktande skatteunderlag och ökad konkurrens på arbetsmarknaden, är att på ett bättre sätt nyttja digitala lösningar och annan tillgänglig teknik. Under 2019 har kommunen påbörjat arbetet med att automatisera flera ekonomiska processer. Arbetet fortsätter under planperioden och tanken är att inte bara ekonomiska processer ska automatiseras utan även andra, t.ex. handläggningsärenden inom flera nämnders verksamhetsområden.

Inom svensk välfärdsproduktion förväntas många processer vara automatiserade inom ett par decennier. Svåraste områden att automatisera är kontaktyrken, medan yrken inom administration, service, ekonomi, transport och teknik anses vara enklare. En utmaning med digitaliseringen är att det ibland tar tid, det kan vara svårt att motivera om man inte ser vinster med automatiseringen (oavsett om de är ekonomiska eller t.ex. ökar rättssäkerheten) den första perioden. Vi måste låta automatiseringen ta tid, samtidigt som vi måste ställa om redan nu.

Kommunens ekonomiska resultat

För att finansiera det planerade investeringsbehovet utan att behöva ta lån, behöver kommunen ha positiva ekonomiska resultat. Det vill säga, ett positivt resultat är avgörande för att kunna finansiera framtida investeringar med egna medel.

När kommunens investeringar kan göras med egna medel utan att kommunen tvingas ta lån, och på så sätt får ökad belastning i form av ökade finansiella kostnader, kan framtidens kommuninvånare ges möjlighet till samma konsumtionsutrymme som dagens kommuninvånare. Desto större investeringsbehov kommunen har desto högre krav på resultatnivån. Långsiktig progressiv planering av så väl investeringar som ekonomiskt resultat krävs.

Partille är en tillväxtkommun och flera stora projekt pågår i koncernen vilket lett till att låneskulden i koncernen har ökat. För att kommunen ska fortsätta att växa kan det innebära att prioriteringar kommer att behövas göras i investeringsprojekt för att kassaflödet inte ska vara negativt.

	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020	Budget 2021	Budget 2022
Årets resultat (kommun) mnkr	45,1	35	25	11,8	29,1	25,0	23,2
Årets resultat (kommun) %	2,4	1,7	1,2	0,5	1,3	1,1	1,0

* andel av skatteintäkter och generella statsbidrag

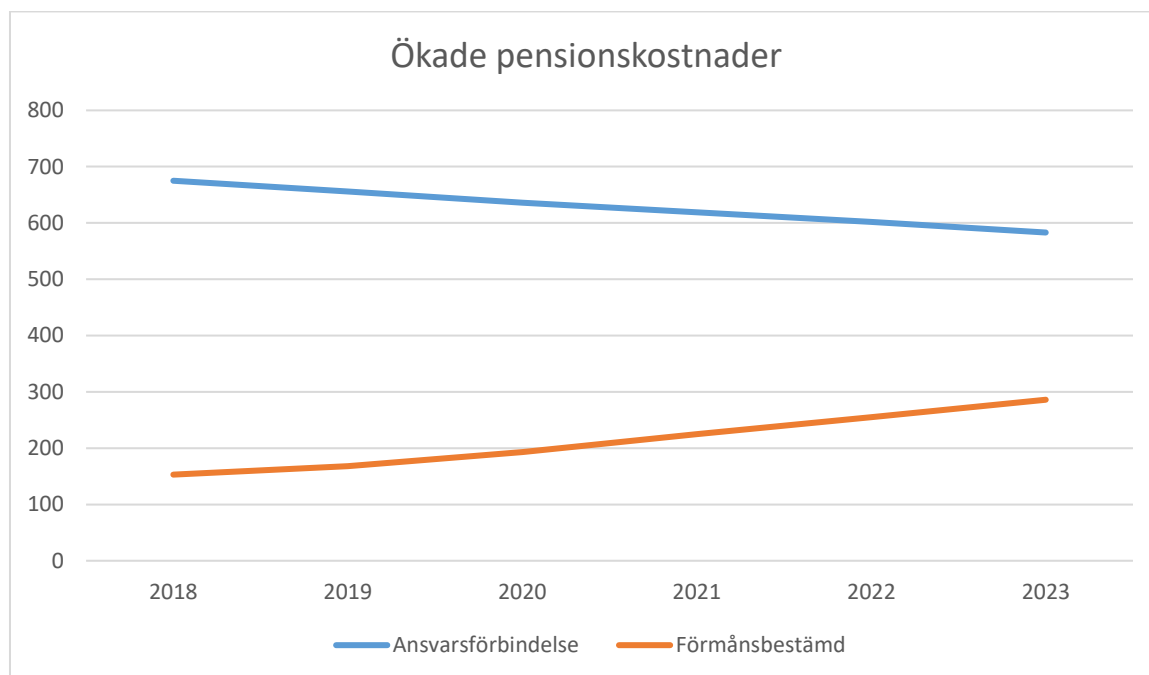
mnkr	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022
Resultat	25	11,8	29,1	25,0	23,2
Avskrivningar	57	58	60	62	65
Finansiellt utrymme*	82	69,8	89,1	87	88,2
Självfinansieringsgrad (procent)	273	100	70	78	90

* Det finansiella utrymmet är det kommunen har kvar till att göra investeringar.

Ovanstående siffror baseras på det budgeterade resultatet, de senaste åren har kommunen använt mellan 50 och 70 procent av budgeten. Målsättningsgraden är att självfinansieringsgraden ska vara 100 procent vilket förväntas nås under planperioden.

Pensioner

Den del av skulden som avser pensionsförmåner som är intjänade före 1998 minskar successivt medan den skulden som är intjänad efter 1998 ökar. Totalt ökar pensionskulden från 121 miljoner 2018 till 155 miljoner 2022. En anledning till ökningen av den nyare skulden är att det blir fler personer som hamnar i ett löneläge som ger rätt till förmånsbaserad tjänstepension. Brytpunkten för förmånsbaserad pension är en lönenivå som motsvarar 7,5 gånger basbeloppet.

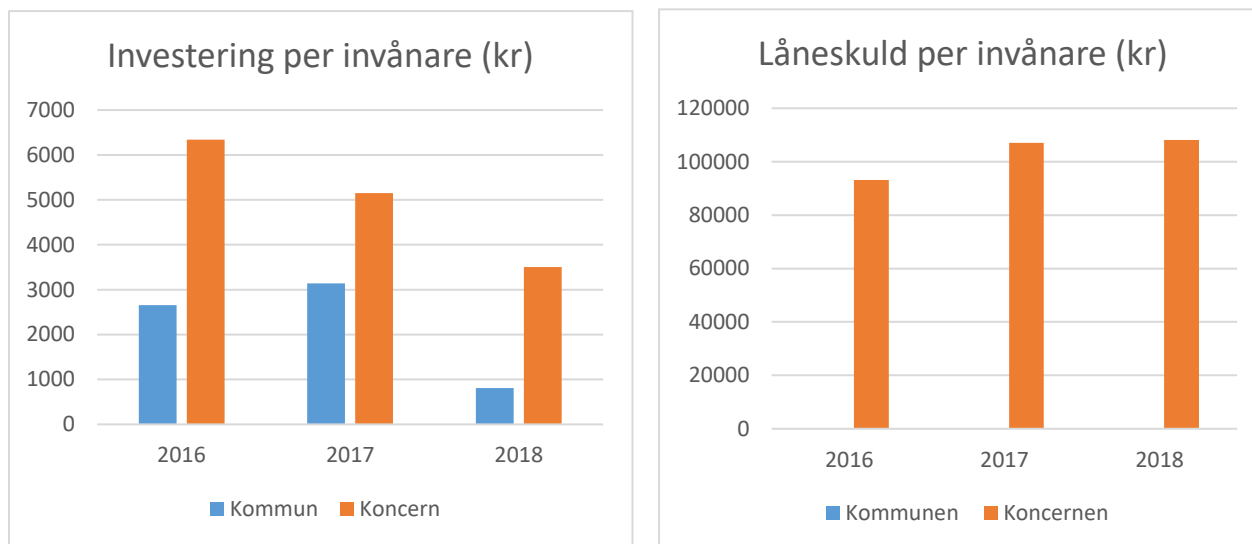

mnkr	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022
Total pensionsförpliktelse inkl. löneskatt*	823,9	823	828	842	867
Finansiella pensionstillgångar, marknadsvärde	201,7	211	222	233	244

*Löneskatten är 24,26 %. Prognosen kommer från KPA pension

Investeringar

Under 2019 införs en ny redovisningslag som kommer att påverka kommunens investeringsverksamhet. Det innebär bland annat förtydligande kring budgetering av investeringar samt att investeringsbudget för koncernen behöver utarbetas. Partille är en tillväxtkommun och flera stora projekt pågår i koncernen vilket lett till att låneskulden i koncernen har ökat. För att kommunen ska fortsätta att växa kan det innebära att prioriteringar kommer att behövas i investeringsprojekt för att kassaflödet inte ska vara negativt.

Kommunala investeringar ger sällan en ekonomisk avkastning som kan användas för att betala de kostnadsökningar eventuell lånefinansiering medför. Om kommunen kan nyttja befintliga investeringar effektivare samt undvika att ta lån för att finansiera det investeringsbehov som föreligger skapas utrymme för att kunna hantera ökade verksamhetskostnader. Ett sätt att göra detta på är att kommunens investeringar även fortsättningsvis finansieras med skatteintäkter.

Exploatering

Tillväxten i regionen skapar möjligheter för kommunen att exploatera mark som ger reavinst för kommunen. Avmattningen av konjunkturen kan även få effekter på efterfrågan av mark och därmed även reavinsterna. Utbyggnaden och underhållet av den kommunala infrastrukturen ökar kommunens kapitalkostnader som tar en större andel av skattemedel. Detta innebär försämrade ekonomiska förutsättningar för de kommunala verksamheterna.

Under 2020 budgetar kommunen 123,2 mnkr till investeringar vilket motsvarar 5,5 procent av kommunens skatteintäkter och generella statsbidrag. Under planperioden förväntas denna siffra sjunka till ca 4,5 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.

Konjunkturanpassning

Kommunens ekonomi ska anpassas efter konjunkturen. Kvalitet och service ska bibehållas genom konjunkturcykeln. Vid en högkonjunktur kan vissa åtgärder vidtas för att minimera effekterna av en kommande lågkonjunktur. Reviderad strategi till följd av prognostiserad konjunkturförändring bör beslutas efter delårsbokslut med prognos. Sådana förändringar kan t.ex. vara underhållsarbete eller strukturella organisationsförändringar. Vid konflikt mellan mål och ekonomiska medel är ekonomiska medel överordnat mål.

Ekonomienheten upprättar och presenterar en långsiktig konjunkturbild vid boksluts- och budgetberedningen

Investeringsbudget och ramfördelning

Investeringarna görs inom exploateringsområden, löpande årliga investeringar, investeringar inom den avgiftsfinansierade verksamheten samt övriga investeringar.

Löpande årliga investeringar är nämndernas reinvesteringar i främst inventarier. Investeringsbudget och kapitalkostnader för löpande investeringar budgeteras på respektive nämnd. Investeringsnivån bestämmer nämnden själv utifrån det utrymme som finns för att finansiera driftskostnaderna.

Investeringar inom den avgiftsfinansierade verksamheten finns redovisade under respektive avgiftskollektiv (Va-verket och Avfallsverksamheten). Kostnaderna för dessa investeringar täcks av deras respektive intäkter och belastar inte skattekollektivet.

Övriga investeringar är av engångskaraktär, exempelvis i infrastruktur. Dessa binds per objektsnivå, om inte annat framgår. Investeringarna specificeras och beslutas på projektnivå förutom för de skattefinansierade investeringar i infrastruktur som tillhör Tekniska. För Tekniks projekt är omdisponering möjlig inom respektive grupp av investeringar.

Kommunens exploateringsverksamhet anskaffar, utvecklar och iordningställer mark för bostads- och verksamhetsändamål. Exploateringsprojekten sträcker sig vanligen över flera år och innebär ofta omfattande och tidskrävande utredningar om planer. Inkomsterna i ett exploateringsområde består dels av intäkter för markförsäljning och dels av gatukostnadsersättning och exploateringsbidrag från exploatörerna. Utgifterna består av kostnader för tex inköp och iordningställande av mark samt utgifter för att bygga ut kommunala anläggningar inom exploateringsområdena. Under planperioden 2020-2022 har kommunen ett antal stora exploateringsprojekt på gång. För att de ska genomföras och att investeringsbudgeten ska tas i bruk krävs att kommunfullmäktige godkänner exploateringsavtal.

Nämndernas investeringsbudget och ramförslag

Mnkr	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022
Kommunstyrelsen	0,1	0,1	0,1
Kommunkontoret	5,0	5,0	5,0
Samhällsbyggnadskontoret	81,0	77,0	64,5
SBK/Va-verksamhet	16,4	8,4	8,4
SBK/Avfallsverksamhet	0,3	0,3	0,3
Mark och exploateringsenhet	1,4	1,4	1,4
Kommunfullmäktige	0,5	0,1	0,1
Kultur- och fritidsnämnd	2,0	2,0	2,0
Utbildningsnämnd	11,5	11,5	11,5
Social- och arbetsnämnd	0,5	0,5	0,5
Vård- och omsorgsnämnd	4,0	4,0	4,0
Bygg- och miljönämnd	1,0	1,0	1,0
Summa investeringsbudget kommun	123,2	111,2	98,7

För samhällsbyggnadskontoret, mark- och exploatering, Va-verksamheten och avfallsverksamhet finns underlag för investeringsfördelning.

Koncernens investeringsbudget

Mnkr	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022
Partillebo AB investeringsbudget	600	500	400
Summa investeringsbudget koncern	723,2	611,2	498,7

Kommunkoncernen består av Partille kommun och Partillebo AB.

Driftbudget och nämndernas budgetramar

Budgetramarna till nämnderna har räknats upp med 2 procent per nämnd plus målgruppsjusteringar. De nämnder som erhåller målgruppsjusteringar får en extra revidering, förutom 2 procent, då befolkningsprognosen visar om deras målgrupper ökar eller minskar. Totalt har nämndernas ramar räknats upp med 3,2 procent (66,9 mnkr) mellan 2019 och 2020. För hela planperioden (2020-2022) ökar det budgeterade beloppet med 140 mnkr vilket motsvarar 6,4 procent.

Målgruppsberäkning

Mnkr	Budget 2019	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022
Utbildningsnämnden	18,0	8,7	15,0	15,0
Vård- och omsorgsnämnden	7,8	9,3	8,5	8,5
Social och arbetsnämnden	1,7	2,0	2,0	1,8
Kommunstyrelsen (RPA IT)	1,0	1,0	0,0	0,0
Kultur- och fritidsnämnden *	0,0	1,0	2,0	0,0

* Avser hyra Öjersjö sportcenter.

Ramväxlingar

- Kommunkontoret – bygg och miljönämnden. Nämndsekreterare flyttar från kommunkontoret till bygg och miljönämnden. Kommunkontorets ram minskar med 0,6 mnkr. Bygg- och miljönämndens ram ökar med 0,6 mnkr
- Kultur- och fritidsnämnden – Social- och arbetsnämnden (Fältorganisationen). Fältarbetare flyttar från kultur och fritidsnämnden till social och arbetsnämnden. KFN:s ram minskar med 1,1 mnkr, SAN:s ram ökar med 1,1 mnkr.

Statsbidrag

Kommunen får både generella och riktade statsbidrag. Ett generellt statsbidrag används i systemet för kommunalekonomisk utjämning till att utjämna för skillnader i intäkter eller strukturella förutsättningar. Inom dem regleras också för utökad eller minskat uppdrag mellan staten och kommunen enligt finansieringsprincipen. Riktade statsbidrag är öronmärkta pengar för vissa specifika ändamål. De ingår inte i skatteintäkten utan dessa måste kommunen ansöka om. Regeringen fattar ibland beslut om riktade medel till kommuner för vissa specifika insatser. Ett sådant bidrag är välfärdsmiljarderna där Partille kommun får ett bidrag om 5,8 mnkr året 2020. Beslut har tidigare tagits att Utbildningsnämnden ska ta del av detta bidrag om 2 mnkr 2020. Det kvarstår således 3,8 mnkr. Detta bidrag är inte budgeterat för i budget 2020.

Driftbudget och ramfördelning

Mnkr	Budget 2019	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022
Kommunstyrelse	34,4	35,1	35,8	36,5
Strukturreserv	10,0	15,0	15,3	15,6
Hyror	5,0	3,0	2,0	2,0
Kommunkontor	86,3	88,4	90,2	92,0
Samhällsbyggnadskontor	38,5	39,3	40,1	40,9
Kollektivtrafik	14,9	15,2	15,5	15,8
Kapitalkostnader gatuenheten	31,5	33,6	34,2	35,0
VA-verksamhet	0,0	0,0	0,0	0,0
Avfallsverksamhet	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa Kommunstyrelsens förvaltningar	220,6	229,6	233,1	237,8
Kommunfullmäktige	5,7	4,8	4,9	5,0
Överförmyndarverksamhet	3,0	3,1	3,1	3,2
Kultur- och fritidsnämnd	97,3	99,1	103,1	105,2
Utbildningsnämnd	1 075,0	1 105,2	1 142,3	1 180,2
Social- och arbetsnämnd	130,6	136,3	139,9	144,5
Vård- och omsorgsnämnd	561,8	582,3	602,5	623,0
Bygg- och miljönämnd	6,7	7,4	7,5	7,6
Valnämnd	0,3	0,0	0,0	0,8
Summa Kommunbidrag	2 101,0	2 167,9	2 237,7	2 308,6

Ramar per nämnd (mnkr)

	2019	2020	2021	2022
Kommunstyrelse	-34,4	-35,1	-35,8	-36,5
- Strukturresev	-10,0	-15,0	-15,3	-15,6
- Hyror	-5,0	-3,0	-2,0	-2,0
Kommunkontor	-86,3	-88,4	-90,2	-92,0
Samhällsbyggnadskontor	-38,5	-39,3	-40,1	-40,9
SBK/Kollektivtrafik	-14,9	-15,2	-15,5	-15,8
SBK/Kapitalkostnader gatuenheten	-31,5	-33,6	-34,3	-35,0
SBK/ VA-verksamhet	0,0	0,0	0,0	0,0
SBK/ Avfallsverksamhet	0,0	0,0	0,0	0,0
S:A Kommunstyrelsens förvaltningar	-220,6	-229,6	-233,2	-237,8
Kommunfullmäktige	-5,7	-4,8	-4,9	-5,0
Överförmyndarverksamhet	-3,0	-3,1	-3,1	-3,2
Kultur- och fritidsnämnd	-97,3	-99,1	-103,1	-105,2
Utbildningsnämnd	-1 075,0	-1 105,2	-1 142,3	-1 180,2
Social- och arbetsnämnd	-130,6	-136,3	-141,0	-145,7
Vård- och omsorgsnämnd	-561,8	-582,3	-602,5	-623,0
Bygg- och miljönämnd	-6,7	-7,4	-7,6	-7,7
Valnämnd	-0,3	0,0	0,0	-0,8
S:A kommunbidrag	-2 101,0	-2 167,9	-2 237,7	-2 308,6
% förändring	4,1%	3,2%	3,2%	3,2%
Övriga poster:				
Pensionsutbeteta.inkl löneskatt före -98	-41,5	-41,0	-42,0	-42,0
Avgår interna kapitalkostnader	4,5	4,5	4,5	4,6
Finansförvaltningens kostnader/intäkter	-13,0	-13,0	-13,0	-13,0
Exploateringsverksamhet	15,0	15,0	15,0	15,0
Verksamhetens nettokostnader	-2 136,0	-2 202,4	-2 273,2	-2 344,0
Skatteintäkter o stadsbidrag	2 137,8	2 221,5	2 288,2	2 357,2
% förändring	3,9%	3,9%	3,0%	3,0%
Dynamiska effekter	10,0	10,0	10,0	10,0
ÅRETS RESULTAT	11,8	29,1	25,0	23,2

Kommunens ekonomistyrning och ekonomiska processer

Kommunens ekonomiska planering ska präglas av långsiktighet där varje generation ska bära sina egna kostnader, vilket kräver stort ansvarstagande och god budgetdisciplin. Kommunallagens reglering om god ekonomisk hushållning är en central utgångspunkt i den ekonomiska styrningen där samtliga verksamheter ska bedrivas ändamålsenligt och kostnadseffektivt, vilket innebär att kommunens budget ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna.

Generell princip

Principiella ställningstaganden och ärenden av större vikt ska alltid behandlas av kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Villkor för kommunens nämnder och styrelser är

- Att kommunens mål, riktlinjer, principer, praxis, reglementen och policies med mera följs
- Att lagar, avtal och anvisningar följs
- Att beslut ryms inom tilldelad budget
- Att de kvantitativa och kvalitativa mått kommunfullmäktige angivit uppnås
- Vid konflikt mellan verksamhetens mål och ekonomiska medel är ekonomiska medel överordnade verksamhetens mål

Budgetprocess och resursfördelning

Kommunfullmäktige fattar i juni månad beslut om den budget och skattesats som ska gälla för nästkommande år samt en plan för följande två år. Kommunfullmäktiges beslut föregås av budgetberedning som inleds några månader tidigare och tas fram i kommunstyrelsen. I budgeten beslutar kommunfullmäktige om kommunbidrag som utgör den ekonomiska ramen för nämndernas verksamhet. Kommunbidraget räknas upp med två procent gentemot föregående år. Med hänsyn till eventuell målgruppsförändring, som baseras på den senaste befolkningsprognosen, förekommer viss justering av kommunbidraget till förmån för specifika nämnder. Kommunbidragsfördelningen ska stimulera ett sunt ekonomiskt synsätt som bidrar till god ekonomisk hushållning och ekonomiskt ansvarstagande. När budgeten är beslutad upprättar nämnderna verksamhetsplaner och detaljbudgetar som redovisar hur nämnderna planerar att uppnå mål inom tilldelad ekonomisk ram.

Roller och ansvar

Kommunfullmäktige har det yttersta ansvaret för den ekonomiska planeringen och fastställer riktlinjer för den ekonomiska styrningen. Kommunstyrelsen leder i sin tur arbetet med den ekonomiska styrningen med utgångspunkt i de riktlinjer som fastställts av kommunfullmäktige.

Varje nämnd ansvarar för att beslutade mål och uppdrags genomförs inom ramen för de resurser som tilldelats i kommunbidraget. Nämndernas och förvaltningarnas arbete ska präglas av ett helhetstänk där kommunens främsta ska gå före den enskilda verksamhetens resultat. För att uppnå en långsiktig och hållbar ekonomi i kommunen krävs att samtliga verksamheter arbetar ändamålsenligt och effektivt med målsättningen att både på kort och på lång sikt anpassa verksamheten utifrån tillgängliga medel. Då kommunens övergripande ekonomi är prioriterad ska inte förvaltningar och nämnder förbruka ett överskott vid årets slut. Vid konflikt mellan verksamhetens mål och de ekonomiska medlen är därför ekonomin överordnad målen, vilket innebär att kommunen inte ska bedriva ofinansierad verksamhet.

Prognos och uppföljning

Syftet med uppföljningen är att säkerställa att verksamhetens resurser används i enlighet med de

mål och riktlinjer som beslutats i kommunfullmäktige, att få god kontroll över kostnadsutvecklingen samt säkerställa att verksamheten bedrivs inom tilldelade ekonomiska ramar.

Nämnderna lämnar prognoser (på helår) för förvaltningens resultat minst 4 gånger per år. Nämndernas prognoser samt prognosen för kommunens totala resultat rapporteras till kommunstyrelsens arbetsutskott och kommunstyrelsen samt i delårsrapporten och i årsredovisning till kommunfullmäktige. En prognostiserad budgetavvikelse ska förklaras och rapporteras till aktuell nämnd och till ekonomienheten, som för vidare rapportering till kommunstyrelsens arbetsutskott och förtroendevalda revisorer. Underskott får inte överföras till nästkommande år. Vid en negativ prognos ska en åtgärdsplan omgående tas fram för att nå en ekonomi i balans.

Investeringar

I budgetarbetet simuleras kommunens investeringsplan utifrån nämnds- och kommunbudgeten samt utifrån ombudgeteringar av investeringsmedel från föregående år. Investeringarna ska i möjligaste mån egenfinansieras av skatteintäkter för att inte urholka kommunens ekonomi. För att undvika kapitalförstörelse ska varje nämnd upprätta en egen investeringsplan för sin verksamhet samt prognostisera sina investeringar under den aktuella perioden. Nettoinvesteringarnas kapitalkostnader ska täckas med nämndens egna medel med undantag för samhällsbyggnadskontoret, vars kapitalkostnader för projektinvesteringar ersätts fullt ut i kommunbidraget. I prognosen ska därför stora in- och utbetalningar redovisas i syfte att kontrollera kommunens likvida betalningsströmmar.

Ekonomienheten följer upp investeringsavvikelsen, kapitalkostnader samt egenfinansieringen av kommunens investeringar genom att titta på avvikelser mellan budget och utfall. Resultatet redovisas vidare till kommunstyrelsens arbetsutskott, kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Taxor och avgifter

Taxor och avgifter som inte beslutas av nämnd beslutas av fullmäktige. Detta ska huvudsakligen ske i samband med att kommunbudget fastställs.

Avgiftsfinansierad verksamhet

Kommunens vatten- och avloppstjänster är helt avgiftsfinansierade. Det innebär att tjänsterna inte betalas med skattemedel. Istället tas avgifter ut från de hushåll och verksamheter som är anslutna till nätet – det så kallade VA-kollektivet. Ett liknande system gäller för kommunens avfallshantering. Utgångspunkten är att avgifterna ska täcka kommunens hela kostnad för VA-tjänsterna och för avfallshanteringen. Intäkterna får dock inte generera vinst enligt den så kallade självkostnadsprincipen i kommunallagen (1991:900, 8 kap. 3c §).

Rättvisande ekonomisk bild

Kommunens strategiska mål och ställning är att arbeta efter "god redovisningssed" samt att resultatet ska visa en korrekt bild av verkligheten.

Redovisningsrutiner

Redovisningen utgår ifrån lagen om kommunal redovisning som innehåller regler om löpande bokföring, årsredovisning och värdering. Förutom ovan nämnda lag utgår redovisningen från redovisningspraxis samt de rekommendationer som lämnas av rådet för kommunal redovisning. Vidare har kommunen upprättat rutiner som säkerställer att den ekonomiska informationen är korrekt och likvärdig i den historiska, framtida och nuvarande ekonomiska redovisningen.

Internkontroll

Kommunstyrelsen ska enligt kommunallagen ha uppsikt över nämnder, kommunala bolag och kommunalförbund som kommunen är medlem i. Uppsikten utgör förutsättning för att styrelsen ska kunna leda och samordna kommunens angelägenheter, och i det fall detta inte fungerar tillse att frågan förs upp till behandling av kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen ska vidare övervaka den ekonomiska förvaltningen, att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt, att lagar och förordningar följs samt att medlen används på ett ändamålsenligt sätt.

Varje nämnd ska anta en särskild plan för uppföljning av den interna kontrollen och hålla denna uppdaterad. Granskningsområdena ska baseras på en väsentlighet- och riskbedömning. Internkontroll genomförs genom stickprov och IT-baserade säkerhetsrutiner.

Se vidare: Reglemente för internkontroll

Delegationsordning

Det övergripande syftet med attest är att säkerställa att den ekonomiska händelsen stämmer överens med verksamhetens uppdrag. Attesten blir därmed en viktig del av den interna styrningen och kontrollen. I Partille kommun används gransknings-, mottagnings- och beslutsattest där attestanten ska vara opartisk och inneha adekvat kompetens för uppdraget.

Genom delegering flyttas beslutanderätten över från nämnden till delegaten. Delegaten träder helt i nämndens ställe. Beslut som fattas med stöd av delegation kan inte ändras av nämnden. Nämnden kan däremot när som helst återkalla delegeringen. Delegationsbeslut ska vara av rutinkaraktär. Finner delegaten att ett ärende inom delegeringsuppdraget är av större vikt eller av principiell betydelse, ska ärendet hänskjutas till nämnden för avgörande. Enligt 6 kap 34 § kommunallagen får vissa ärenden inte delegeras.

Se vidare: Delegationsordning

Attestreglemente

I Partille Kommun används gransknings/mottagningsattest och beslutsattest. En attestant ska vara opartisk i sitt uppdrag och ha adekvat kompetens för uppdraget. För pappersbaserade rutiner så väl som för IT-baserade rutiner krävs det attest av två olika personer, mottagnings/granskningsattest samt beslutsattestant.

Se vidare: Attestreglemente

God ekonomisk hushållning

Kommunallagen stadgar att kommuner ska ha en god ekonomisk hushållning i sina verksamheter samt i sådan verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer, det vill säga kommunkoncernen. God ekonomisk hushållning innebär att kommunen inte förbrukar sin förmögenhet för att täcka löpande behov. Balanskravet innebär att kommunen ska ha balans mellan utgifter och inkomster. Innebörden av god ekonomisk hushållning definieras av varje kommun och delas in i två delar.

Del ett är den riktlinje som intar ett långsiktigt och strategiskt perspektiv på verksamhet och ekonomi. Riktlinjen sträcker sig över en längre period än budgetperioden. Del två är de finansiella målsättningar kommunen har.

God ekonomisk hushållning innebär att kommunens verksamhet och ekonomi utvecklas ansvarsfullt. Målsättningar ska medföra att kommunens verksamhet bedrivs långsiktigt, ändamålsenligt och effektivt. Varje generation tar ansvar för sin konsumtion av kommunal välfärd och efterlämnar goda sociala, ekologiska och ekonomiska förutsättningar.

Till en god ekonomisk hushållning hör att ha beredskap att möta framtida utmaningar genom att i god tid innan förväntade förändringar/utmaningar vidta nödvändiga åtgärder och insatser. För att kunna göra detta behöver kommunen arbeta långsiktigt. Ett sätt att göra det är att identifiera viktiga förutsättningar för den framtida goda ekonomiska hushållningen. Följande förutsättningar har identifierats ha påverkan på kommunens möjlighet att nå en god ekonomisk hushållning och vice versa.

Område	Förutsättning	2016	2017	2018
Utbildning	Behörighet till gymnasiet (procent)	89	88,1	85,9
	Ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar 2 år efter fullföljd gymnasieutbildning (hemkommun) (procent)	77,8		
Trygghet	Index trygghet andel (nöjd region index)	-	56	-
Utveckling	Kommunens befolkning ska växa i jämn och stabil takt	0,9	1,5	1,5
Omsorg och delaktighet	Hushåll i kommunen med försörjningsstöd (antal)	507	475	441
	Långtidsarbetslöshet 25-64 år (andel av befolkningen)	1,8	2,0	2,2
Hållbar energianvändning	Energianvändning i kommunens lokaler och verksamheter angett i kWh/m ² (koncernen)	86,2	83,8	84,3
	Andel förnybar energi för el inom kommunens lokaler angett i procent (koncernen)	-	100	100
	Andel av kommunens bilar som drivs av fossilfria bränslen (koncernen)	-	-	17
Hållbar konsumtion	Mängd avfall per person och år angett i kilo	419	405	

En god ekonomi är en grundläggande förutsättning för att kunna genomföra de sociala och politiska mål som är det primära syftet med kommunens verksamhet. En balanserad finansiell utveckling är därför en förutsättning för att kommunens service kan behållas och utvecklas. För att säkerställa lika förutsättningar för alla kommuninvånare har kommunen möjlighet att nyttja den

resultatutjämningsreserv kommunen innehar, förutsatt att övriga krav för att tillämpa resultatutjämningsreserven uppfylls.

Partille kommun har bra förutsättningar för att upprätthålla en god ekonomisk hushållning. Kommunen har låg skattesats och har kunnat finansiera investeringarna med egna medel och har inga lån. Ett positivt resultat behövs för att kunna egenfinansiera investeringar. Nedan följer del två, dvs. de målsättningar kommunkoncernen har inom det finansiella perspektivet vilka är bedömningsgrunden för om kommunen uppnår god ekonomisk hushållning. Målsättningarna har kommunen valt att kalla utvecklingsmål då det är den finansiella utvecklingsriktningen som målsatts.

Ekonomiska utvecklingsmål

Område	Indikator	Mått	2016	2017	2018
Ekonomi i balans	Resultatets andel av skatteintäkter och generella statsbidrag (kommun)	Minst en procent över budgetperioden	2,3 %	10,5 %	1,2 %
Långsiktig betalningsförmåga	Soliditet (kommun)	Balanserad	61	65	64
	Soliditet (koncern)	Balanserad	41	37	37
	Låneskuld per invånare (koncern)	Balanserad	93 131 kr	107 046 kr	108 085 kr

Balanskrav och resultatutjämningsreserv

Kommunens ekonomi ska vara i balans. Balanskravet kompletterar god ekonomisk hushållning och fastslår att det inte är tillåtet att budgetera och redovisa underskott. Balanskravet anger den lägstanivå en kommun kan ha för det finansiella resultatet, på sikt behövs positiva resultat för att kunna egenfinansiera investeringar utan lån.

Konstateras ett negativt balanskravsresultat ska underskottet regleras inom tre år. Kommunen har en så kallad resultatutjämningsreserv (RUR). Genom att nyttja medel från resultatutjämningsreserven så att balanskravsutredningen uppgår till noll upphävs kravet på att återställa ett negativt resultat inom tre år. RUR uppgår år 2018 till 93,0 mnkr. Resultatutjämningsreserven möjliggör för kommunen att utjämna variationer i intäkter över en konjunkturcykel. Genom RUR kan skatteintäkterna jämnas ut över tid och på så sätt skapas stabilare planeringsförutsättningar för kommunen.

	2018	2019	2020	2021	2022
Balanskravsresultat (mnkr)	27,4	11,8	29,1	25,0	23,2

Kommunens bestämmelser för när reservering till resultatutjämningsreserv är möjlig

Om balanskravsresultatet är positivt efter avdrag med 1 % av skatteintäkter och generella statsbidrag är reservering till resultatutjämningsreserv möjlig.

Innan reservering beslutas av kommunfullmäktige bör en samlad bedömning av de framtida ekonomiska förutsättningarna göras för att bedöma hur stor reservering till resultatutjämningsreserv som skall göras.

Kommunens bestämmelser för när uttag från resultatutjämningsreserv är möjlig

Beslut att använda resultatutjämningsreserven kan fattas i samband med budgetbeslutet, men det faktiska uttaget ur resultatutjämningsreserven beslutas i samband med fastställande av bokslutet. Medel från resultatutjämningsreserven får endast användas för att täcka upp ett negativt resultat i balanskravsutredningen. Reserven får användas till att nå max ett nollresultat i balanskravsutredningen.

Om SKLs rekommendation följs kan medel från resultatutjämningsreserven nyttjas när skatteunderlaget understiger den genomsnittliga skatteutvecklingen i Partille kommun de senaste 10 åren.

Storlek på resultatutjämningsreserv

Kommunens resultatutjämningsreserv ska inte överstiga 10 % av skatteintäkter, generella statsbidrag och *kommunalekonomisk utjämning*.

Kommunen som arbetsplats

Kompetensförsörjning

Kompetensförsörjningen kommer fortsatt vara kommunens enskilt största utmaning under kommande år. Den demografiska utvecklingen visar att invånarna i arbetsförålder blir allt färre medan allt fler behöver nyttja kommunens verksamheter. Konkurrensen på arbetsmarknaden kommer fortsatt öka. För att hantera detta behöver insatser göras inom flera områden.

Nya yrkeskategorier

Kommunen behöver även satsa på nya yrkeskategorier, som möjliggör att våra medarbetare kan arbeta på toppen av sin kompetens.

Medarbetarengagemang

För att driva medarbetarengagemang har kommunen bestämt sig för fem punkter som skall löpa som en röd tråd genom ledarskapet:

- Tydliga mål & förväntningar
- Resultatåterkoppling
- Rimlig utmaning
- Delaktighet/påverkan på arbetssätt
- Erkänsla/bekräftelse

Personalmålen för kommunstyrelseförvaltningen är kopplade till medarbetarengagemanget, som mäts via medarbetarenkäten och sjukfrånvaron. Arbetet går hand i hand med att minska ohälsotalen som speglar en hälsosam organisation som genomsyras av kommunens värdeord. Detta är något som kommunen ständigt arbetar med för att bibehålla, då det även påverkar den sociala hållbarheten. En annan viktig del i kompetensförsörjningen är "Heltidsresan" eller "Heltid som norm". Ett arbete pågår i kommunen med fokus på vård- och omsorgsförvaltningen med målet att alla medarbetare senast 2021 ska arbeta enligt önskad sysselsättningsgrad.

Employer branding

För att attrahera fler medarbetare till kommunen kommer ett mer aktivt arbete med employer branding att vara centralt. Arbetet handlar om utveckling av bland annat annonsering,

kommunikationskanaler, introduktion och deltagande vid externa event. Kommunen behöver även se över möjligheten att anställa nya yrkeskategorier, som möjliggör att medarbetare kan arbeta på toppen av sin kompetens.

Nya sätt att arbeta

Företag blir allt mindre beroende av var arbetskraften bor och möjligheterna att arbeta på distans ökar vilket kan påverka viljan att arbeta och bo i Partille kommun. En accelererande teknikutveckling förväntas innebära ökad automatisering och robotisering, arbetsmarknaden står därmed inför en revolution när hälften av existerande jobb och arbetsuppgifter kan komma att automatiseras. Fler branscher har redan automatiserats till stor del och näst på tur står tjänstesektorn och kommunala verksamheter. Kommunen behöver vara rustad för att vissa tjänster och arbetsuppgifter kommer att försvinna och ersättas av nya. Att rekrytera rätt kompetens för de nya jobben kommer vara en viktig faktor de kommande åren. En ökad digitalisering bedöms kunna ha god effekt på arbetsmiljön och skapa förutsättningar för att hantera de svårigheter med personalförsörjning som finns och som bedöms kan komma att försämrats.

Så styrs kommunen

Styrmodellen anger hur vi ska planera, genomföra, följa upp och utveckla vår verksamhet på en övergripande nivå. Syftet är att vi ska nå upp till de kommunövergripande och nämndspecifika mål och de lagkrav som styr verksamheterna och arbeta strukturerat och systematiskt för ständiga förbättringar.

Målstyrning

För att stödja arbetet mot att nå visionerna ska styrmodellen ha en långtgående målstyrning. Det innebär att arbeta med tydliga mål; framförallt mål för verksamheterna. Det är grundläggande för en väl fungerande målstyrning att det går att följa mål och uppdrag från kommunfullmäktige via nämnder/styrelser till den enskilda arbetsplatsen eller enheten. Genom att bryta ned respektive vision med tillhörande målområden till mätbara mål blir det också möjligt att följa upp och föra en dialog om resultaten.

Målstyrning följer i huvudsak tre faser:

- Planering
- Genomförande
- Uppföljning och analys

För en väl fungerande process behövs gemensamma kända och accepterade styrverktyg för varje fas. Exempel på styrverktyg är fördelning av ekonomiska resurser, definierade mål och indikatorer samt styrande dokument. Det behövs också verktyg som underlättar i alla delar av styrprocessen. Det systemstöd Partille kommun har för mål- och resultatstyrning är Stratsys.

Styrprocess

Kommunens mål- och resultatstyrning syftar till att alla ska arbeta med det som är kommunens huvuduppdrag och stärka målkedjan från kommunfullmäktige till varje medarbetare.

Kommunfullmäktige anger riktningen för den kommunala verksamheten på kort och lång sikt och fastställer övergripande mål för hela kommunen som utgår från kommunens vision "Mitt i det goda livet". För att förverkliga dem arbetar kommunens nämnder fram delmål med utgångspunkten - "Hur kan vi inom vårt verksamhetsområde bidra till att de övergripande målen uppfylls?" Kommunens nämnder har i uppdrag att besluta om delmål inom de olika perspektiven för att kommunens övergripande mål ska nås. Nämndernas respektive verksamhetsplan beslutas av kommunfullmäktige på hösten.

Kommunövergripande mål

"Mitt i det goda livet" är visionen för brukarperspektivet. Kommunens fem övergripande målområden är; medveten samhällsplanering och näringsliv, livslångt lärande, god omsorg och livskvalitet med stimulerande kultur och fritid, den goda arbetsplatsen samt god ekonomisk hushållning. Kopplat till dessa målområden finns nedbrutna mål som nämnderna arbetar med under året.

Medveten samhällsplanering och näringsliv

Vi arbetar för nuvarande och kommande generationers goda livsmiljö. I Partille erbjuds välkomnande, attraktiva och trygga miljöer att bo, verka, mötas och leva i. Kommunen ger möjlighet till företagande i framkant, ett attraktivt föreningsliv och blandade boendeformer för alla.

Livslångt lärande

Det livslånga lärandet är ständigt pågående i en kunskapsintensiv, digital och global värld. Med start i en likvärdig skola där barn och unga utvecklas för att nå sin fulla kapacitet skapas en god självkänsla och viljan att fortsätta lära. Vi skapar möjlighet för våra medborgare att ständigt utveckla sin kompetens och förståelse för att i varje skede i livet vara trygg i sig själv, utnyttja sin fulla potential och leva gott.

God omsorg och livskvalitet med en stimulerande kultur och fritid

I Partille ska alla individer uppleva en trygg och meningsfull tillvaro - alla ska känna inflytande oavsett förutsättningar. Genom samordnade insatser från olika samhällsaktörer kan äldre och personer med funktionsvariation känna inflytande i sin vardag, ungas uppväxtvillkor förbättras, utanförskap förebyggas och individens egen förmåga stärkas.

Den goda arbetsplatsen

Vi är en attraktiv arbetsgivare med fokus på ett gott och närvarande ledarskap. Våra medarbetare är engagerade och nyfikna med ambitionen att hitta nya lösningar även om frågeställningarna är gamla och med viljan att tillsammans med sina kollegor göra Partille lite bättre. Vi ger våra medarbetare möjlighet att utvecklas.

God ekonomisk hushållning

God ekonomisk hushållning säkerställer en likartad kvalitet för nuvarande och kommande generationers invånare. Kommunens mål uppnås utan att mer resurser än tilldelad budget förbrukas.

Strategi 2025

Strategi 2025 är det samlade begreppet för de olika verktyg vi använder för att nå de visioner, mål och uppdrag som politiken har formulerat. Strategin sammanfattar hur kommunen ska arbeta för att nå visionerna; vilket arbetssätt som ska vara vägledande, hur vår inre kultur ska fungera samt vilka värdeord vi ska agera utifrån. Tanken är inte ett nytt arbetssätt utan stärka de delar som vi redan gör bra och göra mer av det. Budskapet är att vår inre kultur är viktig, en gemensam strategi lyckas vi bara med om alla hjälper till och att våra verksamhetsmål och vår vision finns inom räckhåll. Varje kund är viktig, varje medarbetare kan göra skillnad och alla dagar räknas. Att ha en långsiktig strategi är viktigt och ett arbete med strategi 2035 ska påbörjas under 2019.

Finansiella rapporter

Resultaträkning (mnkr)

mnkr	2018	2019	2020	2021	2022
Verksamhetens intäkter	474	510	520	540	560
Verksamhetens kostnader	-2485	-2588	-2663	-2751	-2839
Avskrivningar	-56	-58	-60	-62	-65
Jämförelsestörande poster	0	0	0	0	
Verksamhetens nettokostnader	-2067	-2136	-2203	-2273	-2344
Skatteintäkter	1863	1945	1980	2042	2117
Generella statsbidrag och utjämning	209	193	242	247	240
Finansiella intäkter	25	15	15	15	15
Finansiella kostnader	-5	-5	-5	-5	-5
Resultat före extraordinära poster	25	12	29	25	23
Extraordinära intäkter	0	0	0	0	
Extraordinära kostnader	0	0	0	0	0
Årets resultat	25	12	29	25	23

Balansräkning (mnkr)

mnkr	2019	2020	2021	2 022
TILLGÅNGAR				
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR				
Immateriella anläggningstillgångar	7	7	7	7
Materiella anläggningstillgångar	951	1008	1048	1 081
Finansiella anläggningstillgångar	290	290	290	290
Summa anläggningstillgångar	1 248	1 305	1 345	1 378
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR				
Exploateringsfastigheter mm	1	1	1	1
Kortfristiga fordringar	402	402	402	402
Kortfristiga placeringar	252	264,6	278	292
Kassa och bank K	100	100	100	100
Summa omsättningstillgångar	755	767,6	781	795
Summa tillgångar	2 003	2 073	2 126	2 173
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER				
SUMMA EGET KAPITAL	1 284	1 313	1 338	1 361
varav årets resultat	12	29	25	23
varav resultatutjämningsreserv (RUR)	93	93	93	93
AVSÄTTNINGAR				
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	192	225	254	285
Skatter	0	0	0	0
Summa avsättningar	192	225	254	285
SKULDER				
Långfristiga skulder	181	181	181	181
Kortfristiga skulder	346	354	353	346
Summa skulder	527	535	534	527
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	2 003	2 073	2 126	2 173
PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER				
Pensionsförpliktelser äldre än 1998	528	512	498	484
Löneskatt pensionsförplik. äldre än 1998	128	124	121	117
Borgensåtagande	3 500	3600	3 600	3 500
Förvaltade fonder	1	1	1	1

Nämndernas uppdrag och ekonomisk ram 2020

Social- och arbetsnämnden

Social- och arbetsnämnden ansvarar för socialtjänsten (med undantag för äldre- och personer med funktionshinder) vilket innebär ansvar för kommunens insatser för barn och ungdomar, missbrukare samt ärenden som ryms inom familjerätten. Vidare ansvarar nämnden för invandrar- och flyktingverksamhet samt samordning av kommunens insatser för arbetsmarknadsbefrämjande åtgärder.

Kommunbidrag 136,3 mnkr
Varav målgruppsjustering 2,0 mnkr
Investeringsram 0,5 mnkr

Vård- och omsorgsnämnden

Vård- och omsorgsnämnden ansvarar för omsorg, stöd och service till äldre samt personer med funktionshinder. Nämnden utför även hälso- och sjukvårdsinsatser i form av hemsjukvård och rehabilitering genom PartilleRehab.

Kommunbidrag 582,3 mnkr
Varav målgruppsjustering 9,3 mnkr
Investeringsram 4,0 mnkr

Kultur- och fritidsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för kommunens kultur- och fritidsverksamhet. Uppdraget innebär att stödja verkamma föreningar, organisationer och enskilda som verkar inom nämndens verksamhetsområde. Vidare ansvarar nämnden för att leda biblioteks- och fritidsgårdsverksamhet, kulturskolan samt förvaltning av fritidsanläggningarna.

Kommunbidrag 99,1 mnkr
Varav ramsjustering 1,0 mnkr
Investeringsram 2,0 mnkr

Bygg och miljönämnden

Bygg- och miljönämnden ansvarar över de frågor som rör tillsyn och tillstånd inom bygg, miljö och hälsoskydd. Nämnden har även som uppdrag att verka trafiksäkerhetsfrämjande och ansvarar för att bebyggelsen inom kommunen är beständig, funktionell, tillgänglig, hållbar och estetiskt tilltalande.

Kommunbidrag 7,4 mnkr
Varav målgruppsjustering 0,0 mnkr
Investeringsram 1,0 mnkr

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden ansvarar för kommunens utbildning och barnomsorg. Nämnden bedriver verksamhet inom förskola, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, fritidshemsverksamhet, gymnasieskola, gymnasiesärskola, vuxenutbildning och svenska för invandrare (SFI). Utbildningsnämnden fattar även beslut enligt lagen om stöd och service till funktionshindrade när det gäller beslut om korttidstillsyn för barn över 12 år.

Kommunbidrag 1 105,2 mnkr
Varav målgruppsjustering 8,7 mnkr
Investeringsram 11,5 mnkr

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ. Kommunfullmäktige beslutar om gemensamma mål och riktlinjer för den kommunala verksamheten och hur pengarna i budgeten ska användas. En annan fråga som kommunfullmäktige beslutar om är hur mycket invånarna ska betala i skatt.

Kommunbidrag 4,8 mnkr
Varav målgruppsjustering 0,0 mnkr
Investeringsram 0,5 mnkr

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen har en ledande och samordnande roll som kommunens politiska förvaltningsorgan. Styrelsen bereder normalt samtliga ärenden som ska behandlas i fullmäktige och har till uppgift att överblicka hela den kommunala förvaltningen. Kommunstyrelsen följer således upp kommunens verksamhet och den ekonomiska ställning.

Kommunbidrag 35,1 mnkr
Hyror 3,0 mnkr
Strukturreserv 15,0 mnkr
Investeringsram 0,1 mnkr

Kommunkontoret

Kommunkontoret består av IT- och utveckling, ekonomi, HR och kommunikation. Avdelningarna stödjer och föreslår utveckling av kommunövergripande planering och uppföljning, ger stöd till den dagliga driften i verksamhetsförvaltningarna.

Kommunbidrag 88,4 mnkr
Varav målgruppsjustering 1,0 mnkr
Investeringsram 5,0 mnkr

Samhällsbyggnadskontoret

Samhällsbyggnadskontoret ansvarar för planering och användningen av bostäder och infrastruktur. Samhällsbyggnadskontoret planerar också kommunens gator och vägar samt ombesörjer dessa.

Inom samhällsbyggnad finner vi också de avgiftsfinansierade verksamheterna renhållning och VA.

Kommunbidrag 88,1 mnkr
varav:
Kollektivtrafik 15,2
Kapitalkostnader gatuenheten 33,6
Ramökning 1 mnkr för nedskrivningar
Investeringsramar:
Samhällsbyggnad 81,0 mnkr
Va-verket 16,4 mnkr
Avfallsverksamhet 0,3 mnkr
Mark och exploatering 1,4 mnkr

Valnämnd

Valnämnden ansvarar för att genomföra val och folkomröstningar i kommunen. Vart fjärde år sker allmänna val till kommunfullmäktige, region och riksdag. Valet till EU-parlamentet äger rum vart femte år.

Kommunbidrag 0,0 mnkr
Varav målgruppsjustering 0,0 mnkr
Investeringsram 0,0 mnkr

Överförmyndarverksamhet

Överförmyndarnämnden ansvarar för att sköta tillsynen över gode män, förvaltare och förmyndare. Nämnden är gemensam för Härryda, Kungsbacka, Mölndal och Partille.

Kommunbidrag 3,1 mnkr
Varav målgruppsjustering 0,0 mnkr
Investeringsram 0,0 mnkr